

Un consell i un nou concepte de cultura

Amb la creació del Consell de la Cultura i de les Arts es fa un salt qualitatiu en la necessària desgovernamentalització de la creativitat cultural però també en l'ambició d'ampliar el mateix concepte de «cultura»

JOSEP M. BALCELLS*

EL PUNT, dimecres, 21 de gener de 2009

Consell de la Cultura i de les Arts: un council, un petit senat de món de la creació artísticocultural es posarà en marxa el mes de febrer vinent amb l'encàrrec parlamentari d'estimular, dinamitzar, motivar i promocionar la creació artística i cultural de Catalunya des de l'autonomia professional de cada sector, i des de la voluntat del govern a sotmetre determinades decisions de política cultural, de nomenaments, de subvencions i dels reconeixements de talents, als criteris, suggeriments i recomanacions d'aquesta mena de senat cultural.

Bru de Sala, Juli Capella, Sílvia Munt, Chantal Grande, Jordi Coca, Xavier Antich, Francesc Guardans, Pilar Parcerisas, Marta Oliveras, Rosa Vergés, Manel Forcano són les onze persones (sis homes i cinc dones) representatives d'un ampli ventall de sectors culturals proposades per formar part del Consell. Potser jo o potser molts no haguéssim proposat aquesta alineació però un cop coneguda la llista s'ha de reconèixer que es tracta d'un equip plural, professional, sense etiquetes partidistes, representatiu del món divers de l'art, les lletres i de tot allò que podem posar en el sac tradicional de cultura.

Històricament o per precisar, en les últimes dècades, el camp amplíssim de la creativitat cultural de Catalunya s'ha vist valorat i marcat massa sovint per etiquetes que l'han empetitit i han donat peu a una visió estreta i endogàmica de tot allò que universalment s'entén per món cultural. Havíem fins i tot condescendit amb l'ús del mot cultureta per referir-nos només a allò que es fa i es consumeix a Catalunya i en català, conscients, tanmateix, que allò que és realment creatiu no s'avé gaire amb fronteres ni territorials ni ideològiques ni lingüístiques. Ningú no negarà avui que durant el llarg període de govern de Convergència no pocs gestors d'aquest àmbit van pretendre institucionalitzar un discurs reduccionista de cultura convertint-la en tret identitari i en instrument per definir l'imaginari col·lectiu amb una visió nacionalista que anava sempre lligada al mot d'ordre de «fer país».

Amb la creació del Consell de la Cultura i de les Arts, es fa un salt qualitatiu: primer en la sempre necessària «desgovernamentalització» d'allò que forma part de l'anomenada creativitat cultural. Però més enllà d'aquesta necessària autonomia cal desitjar que el Consell tingui la gosadia i l'ambició d'ampliar el mateix concepte de cultura, reduït tradicionalment a les arts plàstiques, la música, el teatre, el cinema, la dansa i la literatura. El nou concepte de cultura ha conquerit nous espais d'expressió i podem dir que amara molts dels àmbits que configuren l'anomenada societat del coneixement. La cultura es reivindica amb força a través de les noves tecnologies, les arts visuals, la tècnica publicitària, la comunicació en general, però també el disseny, l'urbanisme, la moda, les celebracions festives, l'esport, les praxis religioses... I això enllaça o emparenta la cultura amb l'economia, la religió, el model de ciutat, d'arquitectura... i fins i tot les diverses formes d'organització social que pot tenir un país.

Entenc que el Consell de la Cultura i de les Arts haurà de ser sensible a aquests nous referents i haurà de ser capaç de contrastar la nostra creativitat amb la d'altres entorns, altres corrents de pensament i de creació del nostre món occidental o d'aquells altres mons que la globalitat ens està apropant. L'informe anual del Consell haurà de ser capaç de fer una radiografia d'aquest conjunt d'elements projectats des de Catalunya que configuren el moment cultural plural, divers i complex del país. I a l'hora de concedir els premis nacionals de cultura haurà d'anar més enllà de les disciplines tradicionals de la creativitat artística i atrevir-se a assenyalar personatges capdavanters en tot aquest altre món nou de la creativitat empresarial o comunicacional.

Onze persones cridades a analitzar, radiografiar i interpretar, no pas des de la política sinó des l'autoritat col·legiada i reconeguda dels seus membres, el tempus cultural: on som com a país en aquest camp de les arts, de la cultura, de les indústries culturals, de les tècniques de comunicació, del disseny... i un llarg etcètera per mostrar quin grau d'excel·lència tenim en cada disciplina i impulsar, estimular i projectar horitzons de futur. Si és així la gent entendrà que formar part del Consell no equival a entrar al cercle de nous «pessebristes». Ni tan sols els tres alliberats: president i vicepresidents. Quan dic «pessebristes» em refereixo a aquells que entre tots hem fet sinònim de persones ben col·locades i ben remunerades per l'administració amb títols pomposos que mostren ostentosament en les seves targetes personals de visita. En el cas del Consell de la Cultura i de les Arts, els 3+8 seran una instància que ens equipara amb els països més avançats d'Europa i que permetrà un diàleg i un intercanvi amb models similars que en aquests països porten ja una experiència avalada per tots els sectors culturals.

Desitgem una bona singladura al Consell de la Cultura i de les Arts. Desitgem que sàpiga blindar-se no només contra tuteles polítiques sinó també contra guetos, lobbys, o grups de pressió de tota mena, els que han viscut agafats sempre a la mamella del poder o els que s'han cregut hereus d'una gauche divine en vies de dissolució.

*Diputat portaveu a la comissió de Cultura del grup Socialistes-Ciutadans pel Canvi